

به نام خدا

مستندات قانونی و آیین نامه های مرتبط با ارزیابی و تشخیص صلاحیت و حمایت ها از
شرکت ها و موسسات دانش بنیان

بهار ۱۳۹۶

(چاپ دوم)

آیین نامه شماره ۳۵

آیین نامه ارزیابی و تشخیص شرکت ها و موسسات دانش بنیان

باسمه تعالی

آیین نامه ارزیابی و تشفیص شرکت ها و موسسات دانش بنیان

(مصوبه کارگروه مورخ ۹۵/۰۵/۲۳)

فصل ۱: مقدمه و تعاریف

مقدمه:

براساس ماده (۳) آیین نامه اجرایی قانون حمایت از شرکت ها و موسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات، مصوب هیئت محترم وزیران به شماره ۱۴۱۶۰۲/ت/۴۶۶۵۱۳ هـ مورخ ۹۱/۸/۲۱، آیین نامه حاضر برای ارزیابی و تشفیص شرکت ها و موسسات دانش بنیان به تصویب «کارگروه ارزیابی و تشفیص صلاحیت شرکت ها و موسسات دانش بنیان و نظارت بر اجرا» رسید.

تعاریف:

۱. قانون: قانون حمایت از شرکت ها و موسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات
۲. شرکت: شرکت یا مؤسسه خصوصی یا تعاونی که تمامی مراحل قانونی ثبت شرکت ها را در داخل کشور به اتمام رسانده باشد.
۳. کارگروه: کارگروه «ارزیابی و تشفیص صلاحیت شرکت ها و موسسات دانش بنیان و نظارت بر اجرا» موضوع ماده (۳) آیین نامه اجرایی «قانون حمایت از شرکت ها و موسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات»
۴. شرکت دانش بنیان: شرکت یا مؤسسه خصوصی یا تعاونی است که به منظور هم افزایی علم و ثروت، توسعه اقتصاد دانش محور، تحقق اهداف علمی و اقتصادی (شامل گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری) و تجاری سازی نتایج تحقیق و توسعه (شامل طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوری های برتر و با ارزش افزوده فراوان به ویژه در تولید نرم افزارهای مربوط تشکیل می شود و بر اساس معیارهای مورد نظر این آیین نامه، به تأیید کارگروه می رسد.
۵. سامانه: درگاه الکترونیکی متمرکزی است که اطلاعات شرکت های متقاضی، جهت بررسی در آن وارد می شود.
۶. کارمندان: به آن دسته از نهادها، سازمانها و شرکت ها اطلاق می شود که به منظور ارزیابی و تشفیص شرکت ها و موسسات دانش بنیان توسط دبیرخانه کارگروه انتخاب می شوند.

۷. نمونه آزمایشگاهی: نمونه اولیه‌ای از محصول است که در محیط آزمایشگاهی کارکردهای اصلی محصول نهایی را داشته باشد و شرکت تلاش می‌کند با انجام آزمایش‌ها و طراحی‌های بیشتر، اشکالات آن را برطرف کند، اگرچه ممکن است هنوز محصول نهایی ساخته نشده باشد.
۸. فهرست کالاها و خدمات دانش بنیان: فهرستی که بعنوان محصولات در حوزه فناوری‌های برتر و با ارزش افزوده بالا، به تصویب کارگروه می‌رسد.

فصل ۲: معیارهای ارزیابی و تشخیص «شرکت‌ها» و «کالاها و خدمات» دانش بنیان

کالاها و خدمات ارایه شده از سوی شرکت متقاضی باید همه معیارهای مندرج در ماده (۱) را داشته باشد. همچنین شرکت‌های متقاضی نیز باید معیارهای یکی از مواد (۳) یا (۴) یا (۵) را احراز نمایند.

ماده ۱- شرایط کالاها و خدمات دانش بنیان مورد تایید

سطح فناوری: کالاها و خدمات باید در حوزه فناوری‌های بالا یا متوسط به بالا باشد به این معنا که دانش فنی طراحی و ساخت نمونه آزمایشگاهی یا نمونه صنعتی محصول به دلیل پیچیدگی فنی:

۱- به سختی قابل کپی برداری بوده و کسب آن از موانع اصلی ورود شرکت‌های دیگر به بازار باشد.

۲- نیازمند تحقیق و توسعه قابل توجه توسط تیم فنی خیره برای کسب آن باشد.

۳- منجر به ایجاد بخش عمده ارزش افزوده^۱ محصول، شده باشد.

تبصره - خدمات زیر، بعنوان خدمات دارای معیار بند ۱-۱، پذیرفته می‌شود:

الف- خدمات «دانش فنی، فناوری و طراحی» بر روی کالا یا خدمت حائز معیارهای بند ۱-۱

ب- خدمات جانبی «نصب، تعمیر و نگهداری تخصصی» مرتبط با کالا یا خدمت حائز معیارهای ماده ۱ و ساخته شده توسط شرکت متقاضی

ج- خدمات ارایه شده با استفاده از تجهیزات یا فرآیندهای حائز معیارهای ماده ۱ و ساخته شده توسط شرکت متقاضی

۲-۱- مرحله تولید: کالاهای ارایه شده، باید در حال تولید بوده یا حداقل در حد نمونه آزمایشگاهی (با قابلیت بررسی فنی) ساخته شده باشند، همچنین خدمات، باید دارای اسناد فروش باشند.

۳-۱- تسلط بر دانش فنی مبتنی بر تحقیق و توسعه: شرکت باید «دانش فنی طراحی کالاها و خدمات یا یک زیر سیستم اصلی^۲ کالا و خدمات» یا «دانش فنی طراحی و اجرای فرآیند تولید کالا و خدمات» را مشروط به پیچیده بودن این فرآیند تولید، براساس تحقیق و توسعه و مطابق با پیوست (۱)، کسب کرده و داشته باشد.

تبصره- در صورتی که تسلط بر دانش فنی مبتنی بر تحقیق و توسعه بر روی کالاها و خدمات دانش بنیان توسط افراد اصلی شرکت، قبلاً در مجموعه دیگری (از جمله دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و سایر شرکت‌ها) انجام شده باشد، بند ۳-۱ مورد تایید خواهد بود.

^۱ ارزش افزوده، ارزشی است که در فرآیند تولید، به ارزش کالاها/خدمات واسطه‌ای (مواد اولیه و قطعات مصرفی و ...) افزوده می‌شود.

^۲ زیرسیستم اصلی، بخشی از محصول است که علاوه دارا بودن شرط سطح فناوری کالا و خدمت (بند ۱-۱ ماده ۱ این آیین نامه)، حداقل ۳۰٪ از قیمت فروش محصول، ناشی از آن بخش باشد.

ماده ۲- معیارهای شرکت های دانش بنیان

شرکت های موضوع این آیین نامه شامل سه دسته، شرکت های تولیدکننده کالاها و خدمات دانش بنیان، شرکتهای نوپا و شرکت های صنعتی دارای فعالیت دانش بنیان می باشند و براساس دارا بودن معیارهای مواد (۳)، (۴) و (۵)، مورد تایید قرار می گیرند.

ماده ۳- شرکت های تولیدکننده کالاها و خدمات دانش بنیان

شرکت های تولیدکننده کالاها و خدمات دانش بنیان باید حائز همه معیارهای زیر باشند:

- ۱-۳- حداقل (۵۰) درصد از درآمد یک سال مالی گذشته شرکت (که در اظهارنامه مالیاتی شرکت ذکر شده است)، ناشی از فروش کالاها و خدمات دانش بنیان دارای همه معیارهای ماده (۱)، باشد.
- ۲-۳- شرکت دارای حداقل معادل (۳) نفر نیروی انسانی تمام وقت باشد.
- ۳-۳- نسبت کارکنان تمام وقت در بخش های اصلی شرکت مطابق با پیوست (۲) با حداقل مدرک کارشناسی، به کل کارکنان تمام وقت فعال در بخش های اصلی شرکت، برای شرکت های دارای کمتر از (۵۰) نفر نیروی انسانی حداقل (۳۰) درصد و برای سایر شرکت ها حداقل (۲۰) درصد باشد.

ماده ۴- شرکت های نوپا

به منظور حمایت از شرکت های تازه تأسیس، «شرکت های نوپا» با دارا بودن معیارهای زیر، تایید می شوند:

- ۱-۴- «کالاها و خدمات دانش بنیان» مورد تایید را حداقل در حد نمونه آزمایشگاهی و مشروط به دارا بودن همه معیارهای ماده (۱) ساخته و ارایه نماید.
- ۲-۴- حداکثر (۳) سال از زمان تأسیس شرکت گذشته باشد.
- ۳-۴- شرکت دارای حداقل (۲) نفر نیروی انسانی پاره وقت بوده که حداقل یک نفر از آنها، در حوزه کالا و خدمات دانش بنیان شرکت، متخصص باشد.

ماده ۵- شرکت های صنعتی دارای فعالیت دانش بنیان با توجه به اهمیت توسعه فعالیت های دانش بنیان در شرکت های بزرگ صنعتی و رسوخ فناوری های برتر در صنایع و شرکت های بزرگ، شرکت های متقاضی با دارا بودن یکی از شرایط بندهای ۵-۱ یا ۵-۲، بصورت شرکت صنعتی دارای فعالیت دانش بنیان، تایید می شوند:

۵-۱- حداقل (۱۰) درصد از درآمد یک سال مالی گذشته شرکت (که در اظهارنامه مالیاتی شرکت ذکر شده است)، ناشی از فروش کالاها و خدمات دانش بنیان دارای همه معیارهای ماده (۱)، باشد.
تبصو ۵ - شرکت دارای حداقل معادل (۳) نفر نیروی انسانی تمام وقت باشد.

۵-۲- حداقل (۵۰) درصد از درآمد یک سال مالی گذشته شرکت (که در اظهارنامه مالیاتی شرکت ذکر شده است)، از محل فروش کالا(که لزوما در فهرست کالاها و خدمات دانش بنیان نبوده و معیارهای ماده ۱ را ندارد) با استفاده از تجهیزات یا فرآیندهای حائز همه معیارهای ماده (۱)، باشد.
تبصو ۵- شرکت دارای حداقل معادل (۳) نفر نیروی انسانی تمام وقت باشد.

فصل ۳: ضوابط اجرایی

ماده ۶- تاییدیه دانش بنیان و حمایت‌های مربوط

۱-۶- به منظور حمایت از شرکت‌های مستعد، دبیرخانه کارگروه می‌تواند بندهای ۲-۳ و ۳-۳ ماده ۳ و تبصره‌های بندهای ۱-۵ و ۲-۵ ماده ۵ را، با توجه به دارا بودن شرایط فناورانه شرکت‌های متقاضی، مورد اغماض قرار دهد.

۲-۶- شرکت‌های موضوع این آیین‌نامه (تولیدکننده کالاها و خدمات دانش بنیان، نوپا و صنعتی دارای فعالیت دانش بنیان) برای مدت (۲) سال مشمول حمایت‌های مورد نظر قانون می‌باشد. تمدید این زمان منوط به تداوم معیارهای مورد نظر آیین نامه ارزیابی و تشریح شرکت‌ها و موسسات دانش بنیان است.

تبصره- شرکت‌های نوپا در صورت تمدید، علاوه بر دارا بودن معیارهای آیین نامه ارزیابی و تشریح شرکت‌ها و موسسات دانش بنیان، باید دارای اظهارنامه مالیاتی باشند.

۳-۶- «شرکت‌های صنعتی دارای فعالیت دانش بنیان» مشمول معافیت‌های مالیاتی نمی‌باشند.

۴-۶- حمایت‌های مورد نظر قانون، صرفاً برای توسعه و تولید کالاها و خدمات دانش بنیان حائز همه معیارهای ماده (۱) خواهد بود.

۵-۶- شرکت‌های تأیید شده، جهت استفاده از هر یک از حمایت‌ها و تسهیلات مد نظر قانون، باید معیارهای خاص مورد نظر برای آن نوع حمایت‌ها و تسهیلات را نیز احراز نمایند.

۶-۶- حمایت‌هایی که به هر دسته از شرکت‌ها تعلق می‌گیرد، از سوی کارگروه یا سایر مراجع ذی صلاح تعیین می‌شود.

۷-۶- «واحد تحقیق و توسعه یا طراحی مهندسی» و شرکت‌های منشعب از شرکت‌ها، موسسات یا مراکز علمی و پژوهشی، چنانچه به صورت یک شرکت مستقل حقوقی ثبت شود، می‌تواند مستقلاً در سامانه ثبت نام نموده و فرآیند ارزیابی روی آن‌ها انجام شود.

ماده ۷- فرآیند اجرایی

۱-۷- دبیرخانه کارگروه می‌تواند براساس بند ۱-۱ ماده (۱)، فهرست کالاها و خدمات دانش بنیان را اصلاح و به روز رسانی نماید.

۲-۷- دبیرخانه کارگروه می‌تواند شرکت‌های تأیید شده را بر مبنای معیارهای این آیین‌نامه و سایر مصوبات کارگروه، بصورت دوره‌ای یا تصادفی مورد ارزیابی قرار داده و اقدامات لازم برای خروج شرکت‌هایی که دارای این معیارها نباشند، از فهرست شرکت‌های مشمول مزایای قانون، به عمل آورد.

۳-۷- در صورت عدول شرکت از معیارهای مندرج در این آیین نامه در هر زمان، آن شرکت امکان استفاده از تسهیلات مورد نظر قانون را از دست خواهد داد و دبیرخانه کارگروه می تواند اقدامات لازم برای خروج شرکت هایی که دارای این معیارها نباشند، از فهرست شرکت های مشمول مزایای قانون، به عمل آورد.

۴-۷- پس از ورود اطلاعات توسط شرکت های متقاضی در سامانه، دبیرخانه کارگروه آنها را برای کارگزاران مربوطه ارسال می کند. نتایج بررسی کارگزاران، توسط دبیرخانه برای تصمیم گیری نهایی به کارگروه ارجاع داده می شود.

۵-۷- همه شرکت هایی که از تاریخ تاسیس آنها بیش از (۳) سال گذشته باشد، باید در مرحله ارائه تقاضا، دارای اظهارنامه مالیاتی باشند.

۶-۷- شرکت های متقاضی موظف به ارائه تعهدنامه دارا بودن نظام نامه مالی، مصوب در هیات مدیره یا مجمع عمومی شرکت یا موسسه، می باشند.

۷-۷- صورت های مالی شرکت های متقاضی، حسب مورد (بر مبنای مصوبه کارگروه) باید به تأیید حسابرسان رسمی (موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران) برسد.

۸-۷- پرونده شرکت هایی که برخی از معیارهای این آیین نامه را احراز نمی کنند در موارد خاص به پیشنهاد اعضای کارگروه یا دبیرخانه کارگروه، در کارگروه مورد بررسی قرار می گیرد.

۹-۷- پرونده شرکت هایی که در عمل به تعهدات خود دارای سابقه سوء هستند (در زمینه تسهیلات، حمایت ها، مالیات، بیمه و ...)، طبق دستورالعمل پیوست (۳) بررسی خواهد شد.

۱۰-۷- در صورت هرگونه تخلف شرکت در عمل به تعهدات خود و استفاده از حمایت های قانون برای مقاصد دیگر، ضمن محرومیت از استفاده مجدد از این حمایتها، مشمول مجازات های موضوع ماده (۱۱) قانون نیز می باشد.

این آیین نامه در (۷) ماده و (۵) تبصره در جلسه مورخ ۹۵/۰۵/۲۳ کارگروه به تصویب رسید و جایگزین آیین نامه ارزیابی و تشریح شرکت ها و موسسات دانش بنیان در مصوبات کارگروه مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۲، مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۶، مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۷، مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۱ و «شیوه نامه معیارهای کالاها/ خدمات دانش بنیان برای بررسی کالاها/ خدمات در کارگزاران ارزیابی شرکت های دانش بنیان» مصوبه کارگروه مورخ ۱۳۹۳/۳/۳۱ می شود.

پیوست (۱): معیارهای تسلط بر دانش فنی مبتنی بر فعالیت‌های تحقیق و توسعه

شرکت باید «دانش فنی طراحی کالاها و خدمات یا یک زیر سیستم اصلی^۳ کالا و خدمات» یا «دانش فنی طراحی و اجرای فرآیند تولید کالا و خدمات» را مشروط به پیچیده بودن این فرآیند تولید، براساس تحقیق و توسعه کسب کرده و داشته باشد. دانش فنی مذکور، بایستی از یکی از روش‌های زیر یا ترکیبی از روش‌های زیر و مبتنی بر فعالیت‌های تحقیق و توسعه، توسط شرکت کسب شده باشد:

۱- عمدتاً به صورت داخلی توسعه داده باشد به این معنا که بخش عمده دانش فنی طراحی و ساخت (حداقل در حد نمونه آزمایشگاهی)، از طریق توانمندی‌های فنی خود شرکت حاصل شده باشد.

۲- دانش فنی مربوط به طراحی و ساخت (حداقل در حد نمونه آزمایشگاهی) از محصولی که قبلاً توسط افراد یا شرکت‌های دیگر تولید شده است را به صورت نسبتاً کاملی از طریق فرآیند مهندسی معکوس کسب کرده باشد.

۳- هر چند شرکت دانش فنی محصول یا فرآیند پیچیده تولید را از مجموعه‌های بیرونی (از طریق روش‌هایی نظیر خرید لیسانس، کلید در دست، خرید تجهیزات و...) کسب کرده است، اما در محصول یا فرآیند پیچیده تولید محصول، تغییرات اساسی ایجاد کرده باشد.

در فرآیند ارزیابی دانش فنی، دانش فنی شرکت بر روی تک تک محصولات شرکت، مورد ارزیابی قرار می‌گیرد؛ لذا ممکن است دانش فنی شرکت برای یک کالا یا خدمت تایید و برای کالا یا خدمت دیگرش تایید نشود.

^۳ زیرسیستم اصلی، بخشی از محصول است که علاوه دارا بودن شرط مطح فناوری کالا و خدمت (بند ۱-۱ ماده ۱ این آیین نامه)، حداقل ۳۰٪ از قیمت فروش محصول، ناشی از آن بخش باشد.

پیوست (۲): فهرست فعالیت های اصلی و فعالیت های پشتیبانی در شرکت های دانش بنیان

فعالیت های اصلی	فعالیت های پشتیبانی
۱. بخش مدیریت ارشد و برنامه ریزی راهبردی	۱. بخش منابع انسانی شامل جذب، آموزش و ارتقاء/مدیریت دانش از جمله مستندسازی دانش
۲. بخش تولید کالا/خدمت (شامل مدیریت یا انجام تولید)	۲. بخش اداری و عمومی (شامل حسابداری، IT و پشتیبانی شبکه داخلی شرکت، امور دفتری، روابط عمومی، تبلیغات عمومی، امور حقوقی)
۳. تعامل و مذاکره با تامین کنندگان (از جمله تدوین برنامه های خرید)	۳. نگهداری، تعمیرات و نگهداری عمومی و امور خدماتی از جمله نظافت، آبدارخانه
۴. بخش بازاریابی و اخذ پروژه ها، انجام مذاکرات و برنامه ریزی مشتریان	۴. بسته بندی یا توزیع و سازماندهی شبکه توزیع
۵. طراحی، تحقیق و توسعه و آزمایش و کنترل کیفیت	۵. فعالیتهای مربوط به سلامت، ایمنی و محیط زیست
۶. بخش تامین مالی و مطالعات امکان سنجی	۶. بخش انبار و کنترل موجودی/خدمات گمرکی و بازرگانی/
۷. بخش خدمات تخصصی پس از فروش و ارائه خدمات آموزشی به مشتریان	کارپردازی و خرید تجهیزات، مواد اولیه، ملزومات اداری
۸. بخش مربوط به فناوری از جمله انتقال و تجاری سازی آن	

پیوست (۳): دستورالعمل بررسی سوء سابقه شرکت ها

۱۵۵ا- شرکت هایی که سوء سابقه و تخلفات مکرر در عمل به تعهدات خود داشته اند (در زمینه تسهیلات، حمایت ها، مالیات، بیمه و ...)، از شمول بررسی در قالب «آیین نامه ارزیابی و تشریح شرکت های دانش بنیان» خارج می باشند.

۲۵۵ا- اعضای کارگروه مشخصات شرکت هایی را که در تعامل با آنها از انجام تکالیف قانونی و تعهدات خودداری کرده اند، در اختیار کارگروه قرار می دهند.

تبصره: صندوق نوآوری و شکوفایی از طریق اخذ اطلاعات از سایر نهادهای مالی، سابقه مالی شرکت های دارای سوء سابقه را استخراج و در اختیار کارگروه قرار می دهد.

۳۵۵ا- در صورت تشخیص کارگروه، دبیرخانه کارگروه می تواند از سایر مراجع ذیربط نیز استعلام های لازم را دریافت دارد. دبیرخانه کارگروه می تواند برای این منظور از کارگزار یا کارگزاران معتمد و صاحب صلاحیت استفاده نماید.

۴۵۵ا- در صورت اعتراض شرکت ها، دبیرخانه کارگروه بررسی و تصمیم گیری نهایی را انجام خواهد داد.

۵۵۵ا- تاییده شرکت های دانش بنیان که تخلفات مکرر در عمل به تعهدات خود داشته باشند (تسهیلات مالی و حمایت ها)، لغو می شود.

پیوست (۴): فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی

بر اساس قوانین موجود، فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی به شرح زیر می‌باشد:

- ۱ - شهرداری‌ها و شرکت‌های تابعه آنان مادام که بیش از ۵۰ درصد سهام و سرمایه آنان متعلق به شهرداری‌ها باشد.
- ۲ - بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی ۳ - هلال احمر ۴ - کمیته امداد امام ۵ - بنیاد شهید انقلاب اسلامی ۶ - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ۷ - کمیته ملی المپیک ایران ۸ - بنیاد ۱۵ خرداد ۹ - سازمان تبلیغات اسلامی ۱۰ - سازمان تأمین اجتماعی ۱۱ - فدراسیون های ورزشی آماتوری جمهوری اسلامی ایران ۱۲ - مؤسسه های جهاد نصر، جهاد استلال و جهاد توسعه زیر نظر جهاد سازندگی ۱۳ - شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی ۱۴ - کتابخانه حضرت آیت‌الله مرعشی نجفی (قم) ۱۵ - جهاد دانشگاهی ۱۶ - بنیاد امور بیماریهای خاص ۱۷ - سازمان دانش آموزی ۱۸ - صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر ۱۹ - صندوق تأمین خسارتهای بدنی ۲۰ - صندوق نوآوری و شکوفایی ۲۱ - صندوق کارآفرینی امید

قوانین مرتبط با تعیین نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی عبارتند از: قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی؛ قانون الحاق بندهای (۱۱) و (۱۲) به قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی؛ قانون الحاق دو بند به قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی مصوب ۱۳۷۳/۰۴/۱۹؛ قانون الحاق جهاد دانشگاهی به فهرست قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی؛ قانون الحاق بنیاد امور بیماریهای خاص به فهرست قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی مصوب ۱۳۷۳؛ قانون الحاق سازمان دانش‌آموزی جمهوری اسلامی ایران به فهرست قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۷۳؛ قانون الحاق صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر به فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی؛ ماده واحده قانون بودجه سال ۹۰ و قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور.

فرآیند تشخیص صلاحیت شرکت های دانش بنیان

